

Нұра ауданының білім беру бөлімі
Әдістемелік кабинеті
Ж. Аймауытұлы атындағы орта мектебі

КЕЛІСІЛДІ:

*Нұра ауданың білім беру
Бөлімінің жасындағы әдістемелік
Кенесінде*

Вариативті компонент

<i>Атауы:</i>	<i>Сиқырлы тақта</i>
<i>Сыныбы:</i>	<i>мектепалды даярлық</i>
<i>Аптасына:</i>	<i>1 сағат</i>
<i>Сағат саны:</i>	<i>32</i>

*Күрастырган: Қазанбай Райгүл Қабдылмәлікқызы – біліктілігі орта деңгейдегі
мектепалды даярлық тобының тәрбиешісі*

2021 – 2022 оқу жылы

Түсінік хат

Казіргі ақпараттандыру технологиясының кең дамыған кезінде оқушылар улken ауқымды ақпараттарды тез қабылдан, сараптан, логикалық қорытындылар жасай білулері керек. Логикалық және жүйелі ойлауды қалыптастыруды шахматтың алатын орны зор. Ол оқушылардың az уақытта ойларын шоғырландыруына, тұган жағдаятты сараптауга және шешім шығаруға үйретеді және алдына қойған мақсатына жетуге, төзімділікке тәрбиелейді.

Шахмат – екі тұлғаның көрнекі түрде сайысу түрі. Ол бізге адамның шығармашылық дәрежесін анықтауга қажет. Шахмат ойнаушиның үнемі жетілдігендегі, жүйелі түрде дайындық сағаттарын жүргізуден кейін нәтижесі күтүгे болады. Сонымен қатар шахматты үйретудегі жаһаттықтырушының шығармашылық деңгейінің жісігары болуы қажет.

Мақсаты: Жеке тұлғаны жетілдіру қын мәселе болғандықтан, шахматты үйретудің құрылымы мен мазмұны мақсатқа бағытталған міnez қалыптастыруга тәрбиелейді. Шахмат сабагы арқылы шығармашыл, дарынды жеке тұлға жетілдіруге жағдай жасау және ой өрісін дамыту ойлау қабілетін шапшандық жылдамдық, ізденимпаздыққа баулу, қиялын ояту арқылы ой еңбегіне тәрбиелу.

Міндеттері: Оқушылардың логикалық ойлау әлемі мен бейнелеп ойлаудың сұлулығын бойлатып, қоршаған орта туралы елесін кеңейту.

- 1.Шахматтың шығу тарихымен таныстыру, ойын ережелерін үйрету, оқушыларға шахмат ойыны туралы теориялық білім беру, сайыстар өткізу ережелерімен таныстыру.
- 2.Тұлғаның логикалық ойлаудың, есте сақтаудың, орнықтылығын жаңа басқа да жағымды қасиеттерін жетілдіру;
- 3.Айналасына ұқыптылықпен қарау, жеке қасиеттерін жетілдіруге үмтүлдіру, өзін тәртіпке салуға тәрбиелу, еріктілік қасиеттерін жетілдіруге және өзін өзі бағалай білуге

№	Сабактын тақырыбы	Тақырыптық жоспар	
		Сағат саны	мерзімі
1	Шахмат ойының тарихы		
2	Атақты әлемдік және қазақстандық шахматшылар.		
3	Шахмат ойынын математикамен байланысы		
4	Шахмат фигурандарының атавы және орналасу тәртібі		
5	Шахмат фигурандарының атавы және орналасу тәртібі		
6	Шахмат тақтасы және нотация		
7	Шахмат фигурандарының жүрістері		
8	Шахмат фигурандарының жүрістері		
9	Шахмат партиясын қалай бастау керек		
10	Шахмат ойынының бұлтарпас ережелері		
11	Шахмат ойынының бұлтарпас ережелері		
12	Фигуралармен пешкілердің бағасы, күші туралы		
13	Фигуралармен пешкілердің бағасы, күші туралы		
14	Ойын кезінде шабуыл ұйымдастыру тәсілдері		
15	Ойын кезінде шабуыл ұйымдастыру тәсілдері		
16	Шахмат фигураларымен пешкілерді өзара байланыста ұстau		
17	Шахмат фигураларымен пешкілерді өзара байланыста ұстau		
18	Ойын кезіндегі қорғаныс тәсілдері		
19	Ойын кезіндегі қорғаныс тәсілдері		
20	Жекелеген фигуралардың өзіне тән басымдылықтары		
21	Шахмат ойындарын ұйымдастыру, практикалық жұмыс		
22	Шахмат ойындарын ұйымдастыру, практикалық жұмыс		
23	Шахмат ойындарын ұйымдастыру, практикалық жұмыс		
24	Шахмат ойындарының стратегиялары тактикасы		
25	Шахмат ойындарының стратегиялары тактикасы		
26	Фигураларды орталық аланда топтастыру		

27	Фигураларды орталық аландада топтастыру		
28	Орталық алан үшін курес жүлтых сайыстар		
29	Фигуралардың орындарының ерекшеліктері		
30	Дебиюттік принциптері міндеттері ойын шеберлерінің дебют кателіктері		
31	Қысқа партиялар Этюдтар шешу өздік жұмыс		
32	Шахматтан кіші турнир өткізу		

Күтілетін нәтиже:

1. Эр жеке тұлға өзіндік ерекшеліктерін көрсете біледі, басқада қырынан ашыла біледі. Әрі төзімдік, шыдамдылық сол сияқты рухани адами қасиеттерін дамыта тусаді.
2. Жарыс кезінде ешқандай тәртіп бұзылмайды. Тәрбиенушілердің пәнді игеруімен қатар ұжымда жұмыстانا білуі қалыптасады.

Лайдаланылған әдебиет;

Шахмат дойбы, тоғызқұмалақ кітабы

Бардwick Тодд «Шахматы для детей»;

Лозано Франциско «Уроки мудрой игры»;

Костьев А. Н. «Учителю о шахматах» М., «Просвещение», 1986;

Шахматы – школе. Под ред. Б. С. Гершунского. – М.: Педагогика, 1991;

Е.Я. Гик «Беседы о шахматах», М., «Просвещение», 1985;

Б. А. Злотник «Шахматы: наука, опыт, мастерство»;

В. Е. Голенищев. «Подготовка юных шахматистов I разряда;

Линдер И. М. «1000 самых красивых шахматных партий»;

Бобби Фишер учит играть в шахматы, Киев, «Здоровья», 1991;

А. Карпов. «Сто победных партий». – М.: «Физкультура и спорт», 1984.

